

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. ректора Національного
університету цивільного захисту
України

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Цимбала Богдана Михайловича «Механізми публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України» для здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління зі спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління

Науковий рівень дисертації Цимбала Богдана Михайловича «Механізми публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України» відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора наук, а саме «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою КМУ від 17.11.2021 р. № 1197, а також науковому паспорту спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління.

Дисертація Цимбала Богдана Михайловича «Механізми публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України» є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел, додатки, містить наукові положення, що мають наукову новизну, істотне значення в галузі державного управління у сфері безпеки особистості та механізмів державного управління.

Актуальність теми дослідження. Сучасні соціально-економічні, політико-правові, глобалізаційні та інші процеси, що відбуваються сьогодні в Україні та світі, актуалізують питання дослідження системи безпеки загалом і безпеки особистості зокрема. Вони вимагають розробки дієвої правової бази, її відповідності державним інтересам та інтересам особистості, а також, що важливо, ефективного переходу до сталого розвитку. Концептуальний

аналіз цих процесів відображає роль держави як найвагомішого соціально-політичного суб'єкта в таких процесах, а також засвідчує необхідність розширення методологічної основи його функціонування в межах міждисциплінарної науки, зокрема науки «Публічне управління та адміністрування». На цій основі видається можливим комплексно підійти до вивчення такої важливої наукової проблеми, як гарантування безпеки особистості в контексті загальнодержавних заходів, спрямованих на забезпечення безпеки та сталого розвитку, адже він становить підґрунтя для формування соціальної безпеки загалом. Її незабезпечення призводить до соціального хаосу, апатії, суспільно-політичних конфліктів, кризових ситуацій тощо.

Слід зазначити, що в останні роки особливо актуалізується необхідність науково-методологічного обґрунтування публічного управління безпеки особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України. Це має відбуватись з урахуванням оновленого законодавства в цій сфері, а саме: Закону України «Про національну безпеку України» (2018 р.), Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (2019 р.), Стратегії національної безпеки «Безпека людини – безпека країни» (2020 р.), Стратегії людського розвитку (2021 р.) та ін. Водночас чинне вітчизняне законодавство потребує систематизації та вдосконалення з позиції забезпечення його довгострокової стратегічності на науковій основі. Підтвердженням висловленої гіпотези щодо вироблення нових шляхів і вирішення проблем у сфері безпеки особистості та сталого розвитку може служити необхідність обґрунтування концепції публічного управління в цій сфері та оновлення його інституційної системи. Усе це свідчить про актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, а також про його значимість для фундаментальної та прикладної науки.

Не применшуючи вагомих наукових напрацювань зарубіжних і вітчизняних учених з різних галузей фундаментальної науки, відзначимо необхідність комплексної розробки методологічних засад і результативної системи публічного управління безпекою особистості в умовах сталого розвитку в Україні. Актуальність розв'язання цих проблем публічного управління визначає вибір мети, завдань і структуру дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження проведено в межах науково-дослідної роботи, що виконувалась навчально-науково-виробничим центром Національного університету цивільного захисту України за темою «Розробка механізмів державного управління соціально-економічною сферою та її галузями в контексті забезпечення безпеки українського суспільства» (ДР № 0118U001007).

Під час її виконання автором розроблено пропозиції з удосконалення інституціонального середовища державної політики сталого розвитку України в напрямку забезпечення соціальної безпеки й безпеки особистості.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних основ і розробленні практичних рекомендацій з удосконалення механізмів публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України.

Наукова новизна результатів конкретизується в таких положеннях:

уперше:

– обґрунтовано методологічні засади побудови системи публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку, що полягають у застосуванні комплексного підходу, з одного боку, до формування правового, організаційного, економічного та безпекового механізмів, які приводять цю систему в рух, а з іншого – до оцінювання напрямків їх функціонування;

– запропоновано концептуальні засади вдосконалення публічного управління у сфері безпеки особистості та сталого розвитку України, що передбачають систематизацію дії його організаційного механізму, а саме: 1) активізацію діяльності центральних органів виконавчої влади із забезпечення координації державної політики у цій сфері; 2) відновлення роботи Національної ради із сталого розвитку; 3) актуалізацію ролі регіональних органів публічної влади в питаннях забезпечення безпеки особистості та ін.;

– визначено новації у правовому механізмі публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України, серед яких найбільш значущою є прийняття концепції безпеки особистості, що передбачає визначення, моніторинг і попередження загроз, пов'язаних з актуалізацією міграційних процесів, поширенням проблем бідності та хвороб, посиленням несприятливого природного впливу, а також загроз, які виникають у період військових, збройних, суспільно-політичних та інших конфліктів, здатних спровокувати підриг національної та соціальної безпеки;

удосконалено:

– наукові положення про те, що безпека виступає універсальною цінністю лише остільки, оскільки допускається її змістовне різноманіття, відсутність у кожний момент часу єдиного конкретного смислового способу безпеки. Й оскільки це різноманіття в перехідний період від однієї суспільної системи до іншої особливо значне, то ступінь реалізації якомога більшої кількості різноманітних образів безпеки (за даними техніко-виробничих, екологічних та інших властивостей системи) виступає важливим індикатором

просування до прогресивнішого і гуманного суспільства;

– комплексний підхід до впровадження перспективних форм публічного управління у сфері забезпечення сталого розвитку та безпеки особистості, у межах якого (підходу) обґрунтовано необхідність доопрацювання чинної правової бази України шляхом її доповнення положеннями щодо розвитку форм координації з метою забезпечення безпеки особистості на регіональному рівні, що є найбільш наближеним до потреб населення;

– напрями розвитку організаційного та економічного механізмів публічного управління у сфері безпеки особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України, які передбачають заходи з реагування на загрози в цій сфері, задля оцінювання стану інституційної реалізації яких (заходів) запропоновано застосовувати ключові показники ефективності (КРІ);

дістали подальшого розвитку:

– проблематика безпеки особистості крізь призму її характеристики як об'єкта публічного управління, яку (проблематику) обґрунтовано в межах загальних положень галузі науки «Публічне управління та адміністрування», що дозволили встановити напрямки вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері національної безпеки із урахування науково-теоретичних засад, а саме: щодо уточнення поняття інтересів особистості, якісних і кількісних показників стану їх реалізації, а також загроз, що можуть негативно впливати на ці показники;

– визначення генези функціонування правового механізму публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України з позиції його стратегічності, що дало змогу згрупувати такі етапи: 1) «етап закладення основ системи безпеки та стабільного розвитку держави» – 1991–1996 рр. (прийнята Конституція України та інші важливі правові документи в досліджуваній сфері); 2) «етап перманентного формування» – 1997–2014 рр. (акцентується увага саме на забезпеченні соціальної й економічної державної політики); 3) «етап відновлення реформування» – з 2015 р. і по теперішній час (характеризується забезпеченням насамперед сталого розвитку України та середньострокової стратегічності системи її безпеки з акцентуванням уваги саме на безпеці особистості);

– узагальнення закордонного досвіду реалізації моделей публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку держави із застосуванням модельного підходу до визначення можливостей використання позитивного даного досвіду, що передбачає включення до переліку критеріїв оцінювання ситуаційних змін таких взаємопов'язаних моделей: 1) моделі стійкого розвитку; 2) моделі нестійкого розвитку; 3) нової моделі організації соціально-економічного розвитку, яка визнана

методологічною основою формування системи безпеки суспільства та окремої особистості, а також дієвої державної політики;

– підходи до оцінювання стану результативності дії організаційного й економічного механізмів публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України в розрізі основних складників, унаслідок чого встановлено поліцентричність формування організаційного механізму публічного управління в цій сфері та невідповідність його функціональної будови об'єктові державного впливу через неврахування положень інституціоналізму, що підтверджено результатами стану функціонування економічного механізму публічного управління за стратегічними й оперативними цілями у таких сферах, як демографічна, охорона здоров'я та праці, наука та освіта, культура, рівень життя, зайнятість і соціальна підтримка населення, забезпечення гендерної рівності чоловіків та ін.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення, пропозиції, висновки та практичні рекомендації, сформульовані в дисертації, можуть бути використані у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що сприятиме підвищенню результативності реалізації державної політики у сфері забезпечення сталого розвитку та безпеки особистості.

Зокрема, запропоновані автором підходи до підвищення результативності публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України використовуються в діяльності Департаменту соціального захисту населення Харківської обласної державної адміністрації та Департаменту соціальної політики Управління з соціальних питань Харківської міської ради Харківської області.

Крім того, теоретичні положення дисертації щодо формування інституціональної системи публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України застосовано під час проведення лекцій і практичних занять із навчальних дисциплін «Управління соціальним і гуманітарним розвитком» та «Організаційно-правові засади державного управління» за програмою підготовки магістрів державного управління в Національному університеті цивільного захисту України (акт № 6 від 16.10.2022 р.).

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертації:

Монографії:

1. Tsybal B., Kriukov O., Radchenko O., Dakal A., Kvasiuk V. Personal

Security as a Component of Sustainable Development of Society and the State. *Digital transformation of education and science: theory and practice : monograf.* Springer, Cham, 2023. Pp. 78–91.

Особистий внесок: охарактеризовано особисту безпеку як складову сталого розвитку суспільства та держави.

2. Цимбал Б. М. *Методологія й імперативи формування публічного управління безпекою особистості в умовах забезпечення сталого розвитку України : монографія.* Х.: ФОП Боровін О.В., 2023. – 202 с.

Статті у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

3. Tsymbal B., Drohomiretska I., Sakharova K., Serohina N. (2022). Personality Security as a Component of Social Security in the Public Administration System in Ukraine. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 12, 2, XXXI, Pp. 223–228. <http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120231/PDF/120231.pdf>. (стаття Web of Science).

Особистий внесок: проаналізовано державно-управлінські аспекти забезпечення безпеки особистості як складової соціальної безпеки в Україні.

4. Tsymbal, B., Kuzmenko, S., Huseynov, I., Dobkina, K. (2023). Institutional systems of public administration of personal security: *Sistemas Institucionales de Administración Pública de Seguridad Personal. Cuestiones Políticas*, 41(76), Pp. 311–335. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.17>. (стаття Web of Science).

Особистий внесок: визначено науково-теоретичні засади формування інституційної системи державного управління особистою безпекою.

5. Tsymbal B., Dreval Yu., Petryshchev A., Andreev A. (2023). Personal Security and Sustainable Development at Work. *Cuestiones Políticas*, 41(78), Pp. 218–231. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.15> (стаття Web of Science).

Особистий внесок: досліджено особливості гарантування особистої безпеки та стійкого розвитку на роботі в контексті охорони праці.

Статті у фахових виданнях:

6. Цимбал Б.М. (2021). Забезпечення безпеки особистості на сучасному етапі трансформації суспільства. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія "Державне управління"*, 1 (14), 396–403 <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2021-1-46>.

7. Цимбал Б.М., Крюков О.І. (2021). Аналіз генези стратегічності публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України. *Вісник Національного університету цивільного захисту*

України. Серія "Державне управління", 2 (15), 420–427 <https://doi.org/420-427.10.52363/2414-5866-2021-2-49>.

Особистий внесок: визначено стратегічні засади розвитку публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України.

8. Цимбал Б.М. (2022). Людський фактор в системі публічного управління безпекою людини: теоретико-концептуальний аспект. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*, 1(19), 73–79. [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-1\(19\)-73-79](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-1(19)-73-79).

9. Цимбал Б.М. (2022). Соціальні механізми в системі управління безпекою особистості. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, 2, 60–63. <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.2.9>.

10. Цимбал Б.М. (2022). Парадигма соціальної безпеки особистості у системі публічного управління охороною праці в Україні. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*, 1(75), 68–71. <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2022.1.11>.

11. Цимбал Б.М. (2022). Основні форми забезпечення безпеки особистості на стадії соціальної трансформації та реформування. *Інвестиції: практика та досвід*, 17, 113–117. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.17.113>.

12. Цимбал Б.М. (2022). Механізм публічного управління безпекою особистості: якісно-новий вимір у системі цифрових технологій та інновацій. *Публічне управління і адміністрування в Україні*, 30, 91–94. <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.30.15>.

13. Цимбал Б.М. (2022). Механізми публічного управління безпекою особистості в контексті державно-правової політики України. *Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»*, 5. <https://doi.org/10.25313/2617572X-2022-5-8182>.

14. Цимбал Б.М. (2022). Категоріальні принципи формування соціального захисту особистості у системі публічного управління. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*, 5, <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2022-5-02-01>.

15. Цимбал Б.М. (2022). Гендерні аспекти публічного управління у контексті безпеки особистості: загальнотеоретичний аналіз. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*, 3(77), 62–66. <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2022.3.10>.

16. Цимбал Б.М. (2022). Публічне управління безпекою особистості крізь призму соціального захисту та соціальної безпеки. *Публічне управління та митне адміністрування*, 3 (34), 58–61. <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-3.8>.

17. Цимбал Б.М. (2022). Концепція особистої безпеки: перспективи впровадження в Україні. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія "Державне управління"*, 2 (17), 279–284. <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2022-2-32>.

18. Цимбал Б.М. (2023). Правовий механізм публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України. *Журнал «Інвестиції: практика та досвід»*, 2, 87–92. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.2.87>.

19. Цимбал Б.М. (2023). Зарубіжний досвід публічного управління безпекою особистості. *Журнал «Наукові перспективи»*, 1(31), 182–192. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2\(32\)-182-192](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2(32)-182-192).

20. Цимбал Б.М., Крюков О.І. (2023). Механізми вдосконалення публічного управління безпекою особистості в контексті зарубіжного досвіду. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія "Державне управління"*, 1 (18), 183–191. DOI 10.52363/2414-5866-2023-1-19.

Особистий внесок: обґрунтовано організаційний механізм вдосконалення публічного управління безпекою особистості з урахуванням зарубіжної практики.

21. Цимбал Б.М., Дакал А.А., Радченко О.О. (2023). Концепція сталого розвитку та безпека особистості: державно-управлінські аспекти. *Журнал «Наукові перспективи»*, 8(38), 287–300. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8\(38\)-287-300](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8(38)-287-300).

Особистий внесок: визначено концептуальні засади сталого розвитку та публічного управління безпекою особистості.

Статті у закордонних наукових фахових виданнях:

22. Tsymbal B. (2022). The concept of personal security in the context of the transformation of legal relations in society. *Public administration and state security aspects*, 1/2022, 158-165. 10.52363/passa-2022.1-16.

23. Tsymbal B. (2023). Social Protection of the Individual in the System of State Security. *Public administration and state security aspects*. Vol. 3/2023. Pp. 37-46. DOI: 10.52363/passa-2023.1-5.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

24. Цимбал Б.М., Помаза-Пономаренко А.Л., Крюков О.І. Особливості сучасного стану функціонування правового механізму публічного управління безпекою особистості в Україні. *Запобігання надзвичайним ситуаціям та їх ліквідація: 2022 рік : матеріали круглого столу (вебінару)*, 23 лютого 2022. Харків : НУЦЗУ, 2022. С. 116–117.

Особистий внесок: проаналізовано організаційно-правове забезпечення публічного управління безпекою особистості в Україні.

25. Цимбал Б.М. Безпека людини як чинник національної безпеки держави. *Тези Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки 16–20, 26 травня 2022 року. Держава XXI століття: погляд молоді.* Житомир : «Житомирська політехніка», 2022. С. 421.

26. Цимбал Б.М., Крюков О.І. Соціальні принципи забезпечення безпеки особистості в системі публічного управління. *Стратегічні напрями зовнішньої політики Європейського Союзу : Матеріали IV всеукраїнської наукової конференції (м. Харків, 28 жовтня 2022 року).* За ред. Д.В. Миколенка, В. П. Солових. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 62–65.

Особистий внесок: визначено місце та роль безпеки особистості в системі публічного управління.

27. Цимбал Б.М. Безпека особистості в системі публічного управління. *Матеріали IV Міжнародної наукової конференції, м. Тернопіль, 4 листопада 2022 р.* Міжнародний центр наукових досліджень. – Вінниця: Європейська наукова платформа, 2022. С. 48–50.

28. Цимбал Б.М. Особливості системи безпеки особистості у публічному управлінні. *Матеріали щорічної науково-практичної конференції «Публічне управління: український вимір», 07 грудня 2022 р.* Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 72–73.

29. Цимбал Б.М. Безпека особистості в системі національної безпеки держави. *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференція «Публічне управління у сфері цивільного захисту: освіта, наука, практика», 16 березня 2023 р.* Х. : НУЦЗ України, 2023. С. 112–114.

30. Цимбал Б.М. Безпека особистості у системі цивільного захисту. *Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Організаційно-управлінське та економіко-правове забезпечення діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ)», м. Черкаси, 16 березня 2023 р.* Черкаси, Видавець Вовчок О. Ю., 2023. С. 191–193.

31. Цимбал Б.М. Безпека особистості в контексті реалізації ефективної безпекової політики держави. *Збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи», м. Хмельницький, 18 травня 2023 р.* ХУУП імені Леоніда Юзькова, 2023. С. 158–160.

Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві,

використані тільки ті ідеї, положення та розрахунки, які є результатом особистих наукових пошуків. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

Запропоновано офіційних опонентів, які є провідними фахівцями із заявленої спеціальності та за темою дисертаційної роботи:

- доктора наук з державного управління, професора Лелеченко Анжелу Павлівну, завідувача аспірантури та докторантури Національного авіаційного університету;

-доктора наук з державного управління, професора Ортіну Ганну Володимирівну, в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного адміністрування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного,;

- доктора наук з державного управління, доцента Сергієнко Ларису Василівну, декана факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин Державного університету «Житомирська політехніка».

Загальний висновок. Дисертаційна робота Цимбала Богдана Михайловича «Механізми публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України» здобувача відповідає спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління, відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, а саме вимогам пунктів 7, 8, 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ від 17.11.2021 р. № 1197.

Автор роботи, Цимбал Богдан Михайлович, може бути представлений до публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора наук за спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління.

Рекомендувати прийняти до захисту дисертацію Цимбала Богдана Михайловича на тему «Механізми публічного управління безпекою особистості в контексті забезпечення сталого розвитку України».

Рецензенти:

Доктор наук з державного управління,
професор

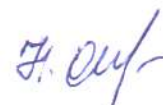
Олексій КРЮКОВ

Доктор наук з державного управління,
професор

Вікторія ШВЕДУН

Доктор наук з державного управління,
доцент

Неллі ЛЕОНЕНКО